

stand, som nu lidt efter lidt er overvunden. Det er jo den indre Mission, som særlig har sat den store Vægprædikanantvirksomhed i Gang, og til at begynde med kunde den indre Mission ikke glæde sig ved enten at have Myndighederne paa sin Side eller finde nogen lynderlig velvillig Modtagelse hos Præsterne og heller ikke i den offentlige Mening. Men Tiden har jo ogsaa i saa Henseende betydelig forandret sig, og man kan nok sige, at den indre Mission nu har skaffet sig en Magt inden for Folketirken, som mange maaste kunde ønske, var mindre, men som i alt Fald har gjort, at Myndighederne mere og mere lade sig — ja, man tør maaste næppe bruge et saadant Udtryk om Myndighederne, da man vel al Tid bør forudsætte, at Myndighederne bevare den Overlegenhed, de skulle have, men man faar i alt Fald meget tit Indtrykket af, at Myndighederne lade sig kjonere af den indre Mission her i Landet.

Det forekommer mig derfor, at naar den højtærede Kultusminister taler om, at dette Skridt er et radikalt Skridt, er det i for høj Grad at se bort fra de faktiske Forhold. De faktiske Forhold ere nu, at Vægprædikanantvirksomheden florerer, at den i mange af Landets Egne fuldstændig har stillet Præsternes Forhold i Skygge, idet Vægprædikananterne samle langt flere Tilhørere om sig, end Præsterne i deres Kirker ere i Stand til. Under saadanne Forhold turde det dog være et stort Spørgsmaal, om det ikke vilde være et ganske klogt Skridt fra Myndighedernes Side at søge at bringe denne Vægprædikanantvirksomhed noget ind under den regulerende, dæmpende, affvalende Virkning, som Myndighederne jo i Reglen ere i Stand til at udøve over for de aandelige Virksomheder, som de have taget under deres beskyttende Haand, som de støtte med Penge og overhovedet paa forskellig Maade vise deres Velvilje. Det er jo en gammel Erfaring, at naar en Bevægelse har naaet et vist Punkt i sin Udvikling, saa se Myndighederne, at det ikke længere gaar an at læt e sig imod den, men at man maa se at stille sig paa en anden Maade over for den, og saa vælger man en anden Maade. Vi have i de sidste Aar haft et talende Eksempel i saa Henseende i Myndighedernes Stilling over for Folkehøjskolerne. Vi vide jo alle her i Tinget, hvorledes vi i al den Tid, Højskolerne have bestaaet her i Landet, have maattet kæmpe en temmelig haardnakket Kamp saa vel med det høje Kultusministerium som med Høje her i Tinget for ikke at tale om det Ting, der bor her oven paa, om Højskolerne, men

da saa det Djæblig kom, da Højskolerne havde vundet tilstrækkelig Magt her i Landet, og havde faaet den offentlige Mening paa sin Side, ja saa var Djæbliffet kommet for Myndighederne til at forandre Taktik, og har man i tidligere Tider fra Højskolens Side kunnet være tilbøjelig til at beklage sig over den stærke Modstand, den mødte fra Myndighedernes Side, kan det jo gerne være, at vi nu ere naaede til det Djæblig, hvor Højskolerne kunde begynde at blive en lille Smule betænelige ved al den Kærlighed og Anerkendelse, de møde fra Myndighedernes Side. Jeg tror, at over for Vægprædikanantvirksomheden vilde det maaste ikke være ganske uheldigt, om Myndighederne nu begynde at ltaa ind paa en lignende Taktik, som de have fulgt over for Højskolerne, begynde at se, at man bør søge at faa Vægprædikanantvirksomheden autoriseret. Det er altid saa godt, naar en saadan Virksomhed bliver autoriseret. Det forekommer mig nu, at det foreliggende Lovforslag vel ikke fyldestgør de Krav, man i saa Henseende kunde stille, men det viser dog i det rette Spor. Thi det er jo egentlig Meningen med det foreliggende Lovforslag, at Vægprædikanantvirksomheden skal autoriseres. I det Djæblig man aabner Sognekirkernes Døre og Prædikestole for Vægprædikanantvirksomheden, har den faaet den Autorisation, den trænger til. Jeg har nu den Opfattelse, at den højtærede Kultusminister tager fuldstændig fejl, naar han mener, at man vilde udsætte sig for Brud paa den kirkelige Orden, overhovedet komme ind paa radikale Tilstande derved. Jeg tror, lige det modsatte vil blive Tilfældet, jeg føler mig fuldt overbevist om, at den Dag, man — naturligvis med visse indskrænkende Bestemmelser, og jeg vil villig indrømme, at jeg finder ikke de Bestemmelser, der findes i det foreliggende Lovforslag, fuldt betryggende — aabner Sognekirkernes for Vægprædikanantvirksomheden, vil den i mange Henseender tabe den Usundhed, det Sværmeri, den Yderlighed, der er over den. Jeg tror, at da vilde det gaa med den, som det er gaaet i den katolske Kirke med saa mange af de Munkebevægelser, der i Tidernes Løb have været oppe, som den katolske Kirke altid har forstaaet med en klog Kirkepolitik at gøre til en frugtbringende Bevægelse for Kirken i Stedet for til en nedrivende og ødelæggende. Jeg tror, det er en Mangel paa Bevægelighed, en underlig, autoritetsmæssig Stivhed, Folketirken her i Landet har lidt af, naar den saa lidt har vist sig i Stand til at gøre det over for de kirkelige Bevægelser, der ere komne op herhjemme,